

171. 2.

VERSLAG DER COMMISSIE.

De commissie, in wier handen zijn gesteld de inlichtingen op het adres van H. J. KOSTER, gewezen houtvester bij het boschwezen in Nederlandsch-Indië, heeft de eer het volgende te rapporteren:

Op 28 November 1923 is H. J. KOSTER wegens ongeschiktheid eervol en met aanspraak op pensioen uit 's Lands dienst ontslagen.

De voorgeschiedenis van dit ontslag is in het kort de volgende:

Adressant, die in 1910 bij het boschwezen in Nederlandsch-Indië in dienst trad, was van 1920—1922 werkzaam in Oost-Cheribon Tegal. Toen het werk, waarvoor hij aldaar geplaatst was, afgelopen was, werd hij overgeplaatst naar Oost-Pati, welke overplaatsing echter werd ingetrokken als gevolg van een aan hem verleend ziekteverlof van 3 maanden. Uit een onderzoek door een geneeskundige commissie bleek overplaatsing naar een koel klimaat noodig. Hiertoe bestond echter, volgens de autoriteiten, geen gelegenheid, waarom hem in overweging werd gegeven ontslag uit zijn betrekking te vragen wegens ziekte. In stede hiervan vroeg hij, daar hij zich in staat achtte om in elk klimaat zijn werk te verrichten, aanwijzing van een nieuwe bestemming. Toen hieraan geen gevolg gegeven werd, verzocht hij op 3 December 1922 de Indische Regeering een onderzoek te houden aan de hand van alle desbetreffende stukken en hem daarna, indien noodig, in de gelegenheid te stellen zich te verdedigen. Op 3 April 1923 diende hij nog een verzoekschrift in om herstel van grieven. Dit leidde er toe, dat een commissie van 3 leden werd ingesteld, die zou hebben te beoordeelen, of hij al dan niet in 's Lands dienst gehandhaafd kon worden, in welke commissie hij zelf vertegenwoordigd was door een door hem daartoe aangewezen opperhoutvester. Aan deze commissie werd geheimhouding opgelegd. Adressant bleef dientengevolge geheel onkundig van de hem bezwarende stukken. Van eenigerlei verdediging of zelfs maar van overleg met het op zijne aanwijzing benoemde commissielid was geen sprake. Overeenkomstig de conclusie van de meerderheid der commissie werd hij daarop ontslagen wegens *ongeschiktheid*.

Adressant, die op 26 Augustus 1926 een request richtte tot H. M. de Koningin, waarin hij verzocht het ontslagbesluit in te trekken, op welk request afwijzend werd beschikt, verzocht op 24 November 1926 aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal: *ten eerste*: den Minister van Koloniën wel te willen uitnoodigen ten spoedigste aan verzoeker inzage te verlenen van het advies van den hoofdinspecteur van het boschwezen op de door adressant aan de Indische Regeering gerichte requesten van 3 December 1922 en 3 April 1923 en van het rapport van de geheime commissie, waarvan 2 leden hem voor ontslag wegens ongeschiktheid hebben voorgedragen; *ten tweede*: afkeuring uit te spreken over de houding van den Minister van Koloniën om goed te keuren de handelingen van Indische autoriteiten, welke z.i. lijnrecht indruischen tegen recht en billijkheid en welke de volgende zijn:

1°. weigering om hem in een koel klimaat te plaatsen overeenkomstig de uitspraak der geneeskundige commissie;

2°. weigering om hem een nieuwe bestemming aan te wijzen;

3°. opdracht om ontslag te vragen wegens ziekte, zes maanden na de uitspraak der geneeskundige commissie, die hem goedkeurde;

4°. doen van een voorstel tot ontslag wegens ongeschiktheid, terwijl zijn directe chef hem voor een traktementsverhoging voordraagt en zonder de feiten bekend te stellen, waarop die ongeschiktheid wordt gemotiveerd;

5°. oplegging van absolute geheimhouding aan de commissie, die ingesteld werd naar aanleiding van het advies van den dienstchef op zijne aan de Indische Regeering gerichte requesten van 3 December 1922 en 3 April 1923, waarin hij zich over de handelingen van den dienstchef beklaagt.

Op 20 October 1927 richtte adressant zich opnieuw tot de Tweede Kamer der Staten-Generaal, ditmaal met verzoek het daarheen te willen leiden, dat hem een afschrift van de door den Minister van Koloniën aan de Tweede Kamer overgelegde (geheime) nota van inlichtingen worde toegezonden.

Wat het eerste verzoek van het eerste request en het verzoek van het tweede request betreft, is de commissie van meening, dat, aangezien dergelijke adviezen en rapporten steeds geheim worden gehouden, er voor Uwe Kamer geen aanleiding bestaat den Minister te verzoeken van dezen regel af te wijken.

Wat het tweede verzoek van het eerste request betreft, heeft de commissie de overtuiging gekregen, dat het aan adressant gegeven eervol ontslag wel zeer duidelijk de nadeelen van het ontbreken van een behoorlijke rechtspositie van adressant aantoonde. Adressant voert aan, dat sinds 1921 geen enkele klacht over zijn optreden of zijn werkzaamheden te zijner kennis is gebracht. Voorts deelt hij mee, dat de beoordeeling over hem in 1921 volstrekt niet ongunstig was. Van 1918 af tot en met 1922 heeft hij regelmatig periodieke verhogingen ontvangen en nog op 20 December 1922 droeg zijn directe chef hem voor eene verhoging van salaris voor.

Onze commissie heeft zich op den 22sten December 1927 tot Zijne Excellentie den heer Minister van Koloniën gewend met het verzoek te mogen worden ingelicht over de vraag of er in Indië, indien er maatregelen tegenover één of meer leden van het personeel moeten worden genomen, bepaalde vaste regelen worden gevolgd en mitsdien bij bevestigende beantwoording zou moeten worden aangenomen, dat de behandeling van de zaak-KOSTER een uitzonderingsgeval vormt.

Op den 9den Juni 1928 berichtte de Minister, dat het Zijne Excellentie niet mogelijk zou zijn nog vóór het zomerreces der Tweede Kamer deze vraag te beantwoorden.

Onze commissie is van oordeel, dat zij, in verband met haar hieronder volgende aanvankelijke conclusie, niet op het inkomen van dit antwoord mag wachten.

Uit het voor de leden der Kamer ter inzage gelegde rapport is onze commissie gebleken, dat er tegen adressant verschillende grieven zijn aangevoerd en dat hij herhaaldelijk werd overgeplaatst. De bovengenoemde commissie van onderzoek kwam tot de conclusie met twee van de drie stemmen, dat adressant behoorde te worden ontslagen.

Op grond van het vrijwel geheel ontbreken van een rechtsgang en mede op grond van het feit, dat over een betrekkelijk groot tijdvak geen enkele klacht ter kennis van den adressant werd gebracht en bovendien zijn directe chef hem voor eene verhoging van bezoldiging voordroeg, gevoelt de commissie, niettegenstaande zij adressants tekortkomingen evenmin over het hoofd ziet, zich door den tegenover den heer KOSTER getroffen maatregel niet bevredigd en meent zij als haar aanvankelijk oordeel te mogen uitspreken, dat een nader onderzoek van de zaak-KOSTER door eene nieuw in te stellen commissie, tot welker taak het onder meer zal behooren den heer KOSTER gelegenheid tot verdediging te geven, gewenscht mag heeten.

Mitsdien heeft de commissie de eer aan de Kamer voor te stellen:

1°. den Minister van Koloniën dank te zeggen voor de verstrekte inlichtingen;

2°. den Minister van Koloniën uit te noodigen aan de Kamer wel te willen mededeelen, tot welke beschouwingen het door de commissie ten aanzien van het tweede verzoek van adressants eerste request gestelde Zijne Excellentie leidt.

Aldus vastgesteld, 14 Juni 1928.

J. TER LAAN.
SMEENK.
DECKERS.
KATZ.
BIEREMA.